

بلوچستان

آجوئی ء رهبند

(بلوچی)

## پيشگال

بلوچانى بُن پيركى هند ۽ بلوچستان گُوشنت۔ بلے تان روچ مروچى بلوچ وتى ملك ۽ وت واجه نه انت۔ بلوچ سكى ۽ سوري، دُك ۽ ويلانى يکشلا آماچ بوتگ انت۔ له ظلم ۽ زوراکيانى رنگ ۽ دروشم نوزدهمى ۽ بيستمى کرن ۽ سامراجى جنگاں چه هچ وڙه ڪمتر نه انت۔ ۽ ايشان بلوچستان ۽ قدرتى ئين ديمروى تياہ ڪرتگ ۽ بلوچ راج ۽ وتى باندا۽ ۽ بابت ۽ وت فيصله ڪنگ ۽ چه داشتگ۔

بلوچستان ۽ راجدپتر ۽ ته ۽ بستار ڪرزيں وهد سال 1666 ات ڪه له دوره بلوچانى جتاجتائين بهر ڪفيڊريسي هور ۽ ٽپاڪ بوتگ انت ۽ راجى استان ۽ بُن هشت اير ڪنگ بوتگ۔ هورى ۽ همٽپاڪي ۽ له وهده بلوچ راج ۽ گون وتى همساھگ ۽ درى راجاں وتى سفارتى رسته گهتر ڪتگ ات۔

هڙدمى ڪرن ۽ بلوچانى سياسى مزن رهشون ۽ سرون مير نصير خان بلوچ (1749-1794) ڪه آنورى نصير خان ۽ نام ۽ هم زانگ ۽ پڄارگ بيت، بلوچستان ۽ راجدپترى، سياسى ۽ زمينى سيمسران گيشين ايت۔

برطانيه ۽ 13 نومبر 1839 ۽ آزاتين بلوچستان ۽ سر ۽ ارش ڪرت۔ برطانيه ۽ پلينڊ ۽ پندلين ربهند "Divide and Rule" بزاں بهر ۽ بانگ به ڪن ۽ رده بلوچستان په مدامى سه مزين وندانى ته بهر ڪنگ بوت۔ 1871 ۽ يك ليڪ يه "گولڊ اسمڊلائن" ڪشگ بوت ڪه ايشى ۽ رده بلوچستان ۽ روڪپتى بهر گجر (قاجار) ۽ ڪهول ۽ ديگ بوت۔ 1893 ۽ يك دگه ليڪ يه چڱگ بوت۔ له ليڪ ۽ رده بلوچستان ۽ گوريچانى بهر افغانستان ۽ ديگ بوت۔ له وت گڙين ڪشڪ ۽ ليڪ بلوچ راج ۽ رزاه ۽ نپ ۽ گهبودى ۽ هلاپ ۽ ڪشگ بوتگ انت۔

روکپتی بلوچستان ۽ سر۽ قاجاری دور ۽ قوضه کسانیں مُدّے ۽ ات۔ بیستمی کرن ۽ اولی دہک ۽ چه بلوچستان ۽ سر۽ آیانی قوضه هلاس بوت۔ 1916ء ۽ برطانیہ ۽ حکومت ۽ بلوچ سیاسی سروکان ۽ روکپتی بلوچستان ۽ حقیس حاکم من ات۔ بلے یکبرے پدا 1928ء ۽ پارسى فوج ۽ سروک رضاخان ۽ روبرکتی بلوچستان ۽ سر۽ قوضه کُرت۔

بلوچ راج ۽ اے ظلم ۽ زوراکى هچبر نه من اتگ ۽ چه آجوئی ۽ گرگ ۽ جهد ۽ هچبر پد نه کنزاتگ۔ چه برطانیہ ۽ وتی سرجمیں آجوئی ۽ گرگ ۽ هاتر۽ راجی رد۽ مہکمیں سیاسی جهد چه 1920ء دہک ۽ بندات بوتگ ات۔ بلوچ راج ۽ بے مٹیں کوشستانی سوب ۽ انگریزانی چه رودرتکی بلوچستان ۽ در کپگ ۽ رند بلوچستان 11 اگست 1947ء ۽ آزات بوت۔ بلوچستان ۽ آزاتی ۽ جار چه نئی دہلی ۽ شنک کنگ بوت ۽ اے حال 12 اگست 1947ء ”دی نیویارک ٹائمز“ ۽ چاپ ۽ شنک بوتگ۔ بلوچستان ۽ کستریں دیوان ۽ 12 دسمبر ۽ بگرداں 15 دسمبر 1947ء ۽ وتی دیوان ۽ تہ ۽ بلوچستان ۽ آجوئی ۽ پہ تپاکی مینتگ۔ بلوچستان ۽ مستریں دیوان ۽ ہم 2 جنوری ۽ بگرداں 4 جنوری 1948ء ۽ نندوکیں دیوان ۽ تہ ۽ کستریں دیوان ۽ فیصلہ ۽ پلہ بندی (توسیق) کنگ بوتگ ۽ راست گُشتگ ۽ مینتگ۔

14 اگست 1947ء ”پاکستان“ ۽ نام ۽ وتساج ۽ وت گزریں اسلامی ملکہ جوڑ کنگ بوت۔ اے ملک چه بندات ۽ آجوئیں بلوچستان ۽ سر۽ خطرہ بے جوڑ بوتگ ات۔ پاکستان ۽ جوڑ بوہگ ۽ هشتمی ماہ ۽ پد 27 مارچ 1948ء ۽ آزات بلوچستان ۽ سر۽ اُرش کت ۽ بلوچستان پہ زور گپت۔

اے قوضه گیری لس مہلوک ۽ آزاتی ۽ وت حکومت کنگ ۽ حق ۽ میان استمانی رد۽ مینتگیں لیکہانی هلاپ ات ۽ وتی حقانی بابت ۽ سہی زانت بوہگ ۽ اے قوضه ۽ پشت ۽ بے انصافی ۽ سوب ۽ لس مہلوک نون لگتمال کنوک ۽ چیر دست کنوکیں طاقتانی هلاپ ۽ ہمتپاکیں وڑ ۽ هور۽ یکجاہ بوہان انت۔ آیانی جمہوری جهد ۽ کوشست شر ۽ گہتر بوہان انت ۽ شر تر ۽ گہتریں آسر ۽ نیمگ ۽ روگ ۽ انت۔ ہمک آیوکیں روچ ۽ بلوچستان ۽ مہلوک ۽ دلاں آزاتی ۽ بُنکی حق ۽ مارشت گیش بوہان انت۔

بلوچ راج هورء همتپاکیں وڑء ظلم ء زوراکى ء هما تب ء سرپد بوهان انت که آیانی وجود ء هستی ء سرء خطرہ انت ء آوتی دوستیں راج ء راگارء بیگواہی ء گندان انت ۔ آ سرپد انت کہ اگاں اے قوضہ گیری ء ہلاپء گام چست کنگ نہ بوت ء ایشی ء دیم دارگ نہ بوت تہ آوتی جندء ڈیہ ء گلزمین ء تہء پد منتگ بنت ء اقلیت ء تہء بدل بنت۔

بلوچستان ء سرء دری ریاستانی زوردستی ء سبب ء بلوچستان ء روزگار ء درء وسیلہ ، چاگردء سیاست ، تعلیمی (وانگ ء زانگی) ء قانونی ادارہاں دیمروی نہ کرتگ ء باز پُشت ء کپتگ انت ۔ اے زوراکیں ریاستانی سبب ء بلوچ اوبادگانی کُھنیں زانت ، بُودء سنج ء علم ء زانت ء راگارء بیگواہ کنگ بوتگ ء نوکیں کالونی دورء ہوارء سواریں سنجے دیمء آرگ بوتگ ۔ زوراکیں راجانی اے کارء کارپداں بلوچستان ء مہلوک ء دودء ربیدگ ، زبان ، لبزانک ، رسانک ، زیمر ، ازم ، راجی کیلوء چاگردی شریانء نزورء کمزورکرتگ۔

چہ اے قوضہ گیری ء ظلم ء زوراکى ء حکمراناں مہلوک ء لگتال کنگ ء موہ رستگ ۔ ء اے بلوچستان ء چاگردی ء وتی آزاتیں رُدم ء داشتگ ۔ ء ایشی ء ابید قوضہ گیر طاقت ء تیوگیں بلوچستان ء یک پراہ ء شاہگانیں لشکری بُنجل (فوجی چہاٹونی) ء تہء بدل کنگ ء سوب مند بوتگ انت ۔ ء بلوچ سرڈگار یک زندانے جوڑ کرتگ ۔ اے کارء کردء وھدء بلوچستان ء تہء چہ درء آورتگیں جہادی ، مذہبی ، ہژمگرء ناشرکارء استان ء پلہ مرزی کنوکیں دُزء دُنگانی گوازی جاھے جوڑ کرتگ ۔ اُرش کنوکیں استان ء رودینتگ ئیں باسک گوں سرمستی ء دلیری ء کار کنگ ء انت ء ہرکسے ء سرء ظلم کنگ بہ لوٹنت ، کرت کن انت ۔ آیانی ناجائزین طاقت زوراکى ء بُنزہ انت ۔ آ ہر وھدء کہ لوٹنت بلوچاں دزگیر کن انت ، تیرجن انت ، بندی کن انت ، آزاردینت ء روماش انت ء کُش انت۔

آیانی نشانگ جوڑ بووکیں مردمانی تہء بلوچ چاگردء چہ کُلاں گیش وانندگیں ، زانتکارء کوّاسیں مردم ہوار انت ۔ ایشانی نشانگ جوڑ بووکیں بلوچ نودربر ، پوریا گر ، بزگر ، باپاری ، لبزانکار ، گشندہ ، وکیل ، درمانکار ، نیکراہی سوچکار ء مزن شہدبرجہانی استاد ء پروفیسر ہوار انت ۔

چه ایشی ء ابید بلوچستان ء پیرین ، کسانیں زہگ ء زالبول ہم ایشانی ظلم ء زوراکئی ء آماچ انت۔ بلوچ سیاسی سروک ء بنی آدمی حقانی کارندہان ء قرون وسطی ء زمانگ ء ڈول ء جنگ ء روماشگ بیت ۔ بازیں بلوچ گار ء بیگواہ کنگ بوتگ انت ء آیانی ہچ ہال ء احوال ہم نیست انت ۔ اے گار ء بیگواہ ء اثر مندیں مردمانی ہاندان ء کہول ء دوستاں بید اندوہ ء غماں ، ترس ء پریشانی ء دگہ ہچ ٹیکان (سہارا) ء راہ در نیست۔

بلے اے ترس ء بیم ء جاور ء تہ ء ہم بلوچ راج ء دود ء ربیدگ ہما وڑ ء زندگ انت ۔ ء مروچگیں چاگرد ء تہ ء ہم ہست ء سلامت انت۔ سیکولر بوہگ ، اعتدال پسندی ، فکری شاہگانی ، آجو پسندی ، سگ ء اوپار ، امن ء ایمنی راجدپتری رہندانی رد ء گوں بلوچ ء دود ء ربیدگ ء بندوک انت ء بلوچ بُنکی رد ء یک سیکولر راجے کہ اے جتاجتائیں ہیال ء لیکہ داروکیں ء جتاجتائیں نیکراہیانی سر ء کار بندگ بوہگ ء اجازت دنت۔ زندگ بوہگ ء حق ء آزاتی ء شرپ ء عزت دیگ بلوچ راج ء بندری ربیدگ انت ۔ بلوچ ریاست ء تہ ء مرگ ء سزاء اخلاقی ء سیاسی رہنداں چہ در زانگ بیت ۔ لس بلوچ مہلوک ء تہ ء ہما درہیں دود ء جوانی ہست انت کہ اے یک سُرپر کنوکیں شرپ مندیں جمہوری ء روشن ہیالیں چاگرد ء دیمروی ء ہاتر ء المی انت ۔

ایشی ء پجی ء بلوچ گلزمین چہ چیرزمینی معدن ء گنجاں پُر ء چکار انت ء استراتیجی حوالہ ء بلوچستان دنیا ء شر تریں جاگہے زانگ بیت۔ بلوچستان یک گوز جاگہے ء پیم ء انت کہ اے دوریں رودرتکی ملک ، زرباری ایشیا ، مشرق وسطی ء نیامی ایشیا ء ملکانی راہاں ہوار گجیت۔ بلوچستان ہمے امیر ء شاہگانیں ہندانی نیام ء مال ء از بابانی بر ء آر ء امبار ء ڈیپویے جوڑ بوت کنت۔ میان استمانی باپار ء ہاتر ء بلوچستان ء تیاب دپی بندناں کارمرز بوت کنت ء ایشی ء چہ ابید بلوچستان ء تیاب ماہی گیری ء زری وارک ء دیمروی ء ہاترا کارمرز بوت کنت۔ بلوچستان ء پراہ ء شاہگانیں زمین پہ کشت ء کشاری ، زراعت ء سامان ء اوزارانی پیداک کنگ ء کارمرز بوت کنت۔ ء ایشی ء بے مٹیں ہند شمسی (روشی توان)، گواتی ء زری توان پیداک کنگ ء ہم بے درور انت ۔ گیشتر معاشی در ء وسیلہ بلوچستان ء ترندیں دیمروی ء پدراہی ء کن انت۔

بلوچستان ۽ هند ۽ ڪسانين آبادي ۽ گنجين معاشي در۽ وسيله ۽ سبب ۽ بلوچستان دنيا ۽ اميرين هنداني تهءَ شمار بوت ڪنت۔ بلوچستان ۽ آجوهٽ جمهوري سرڪار ۽ چير دستي ۽ ڪميين وهدهٽ تهءَ بلوچ راج اے هند ۽ نوك ، هستومند ۽ جمهوري قوم جوڙ بوت ڪنت۔

چوشين هچ سوپے نيست ڪه بلوچستان ۽ يڪتائين سرڊگار ۽ آئي ۽ بازين قدرتي معدن ۽ سيڪولر دودمان ۽ بوهگ ۽ گون آئي گزران اوشٽ ۽ آماچ به بيت۔ ناجائزين چير دستي ۽ قوضه گيري بلوچستان ۽ ديمروي ۽ دارگ ۽ مستريں اڙانڊ انت اگان بلوچستان ۽ سرءَ ناجائزين قوضه ڪنگ مه بوتين گڏا مروچي بلوچستان ۽ اقتصادي ، سياسي ، قانوني ، چاگردي ۽ آئي ادارباني ديمروي چه همساهگين مُلڪان ديمتر شتگ ات۔

اے بلوچستان ۽ مهلوك ۽ حق انت ڪه وتي قسمت ، مروچي ۽ بانڊات ۽ گهٽري ، وشحالي ، چه ناجائزين قوضه ۽ آجوهٽي ۽ چه زوراڪين دري راجاني زوردستي ۽ فيصله ۽ وت به ڪنت۔ يك زانتڪار ۽ سرپديں ۽ جمهوري دوداني منوك هچبر گون وش ۽ وشڊلي وتارا ڪالوني طاقتاني غلامي ۽ دستا بنڊوك نه ڪنت ۔ هرچ بلوچ ۽ وتي تجربہ ۽ بنياد ۽ زانت ڪه زوراڪين راجاں آياں وتي جندهٽ ماتين گلزمين ۽ سرءَ چو درآمداني ڏول ۽ بے شرپ ڪرتگ۔

نون بلوچاں هور ۽ تپاڪي آجوهٽي ۽ ارادگ ڪرتگ ۽ وتارا ايدگه تيوگين آجوهٽين راجاني لڙءَ هوار بيگ عهد ڪرتگ۔ سرجمين آجوهٽي گرگ ۽ هاترءَ ، ۽ بلوچستان ۽ واتريك آزات ۽ جمهوري ۽ سيڪولر ين استانے ۽ جوڙ ڪنگ ۽ گون بلوچستان ۽ تيوگين مردمانی سرجمين حقاني مازماني ديگ بوت ڪنت۔ اے ربندهٽ هما هيال ۽ ليڪه انت ڪه ايشي سرءَ ڪار بند بوهگ ۽ گون ما وتي راج ۽ وتي وطن ۽ هاترءَ هما مستريں مول ۽ مراد ۽ گپت ڪرت ڪنين۔

آجوهٽي ۔ جمهوريت ۔ انساپ

❁ اے رہبندِ ہاترے شورِ صلاحِ سُوجِ دیگِ ایشی تہہء بدلی آرگ بوت  
 کنت۔ ہما شق کہ آگوں بلوچستانِ آزاتیِ آزاتیِ رندِ یکِ مردمے ء یکِ ووٹ  
 ء یکِ جمہوری نظامے ء اڈ دیگِ ہاترے انت ، آیانی توكء بدلی آرگ نہ بیت۔ ء  
 اے رہبندِ دگہ درہیں شقانی توكء بدلی ء گہتری آرگ بیت کنت۔ ❁

## اولی بهر

### بُنکی ء بُندری حق

شق 01: چوشکه بلوچستان ء سرء غیر قانونی قوضه کنگ بوتگ ، همے سوبء ٲك آزات ء جمہوری بلوچستان ء ہاترء جہد قانونی ء جائز انت۔

شق 02: بلوچ راجی جہد ء مول ء مراد بنیادماں زندگوازینگ ء حق دیگ ، رگینگ ، وت پھریزی ء چاگردء تہء ہر مردمے ء حقان برابرین دروشمے ء جم دارگ انت۔

شق 03: بلوچ راجی جہد ء تہء ہمک مردم ء اخلاقی مستری دیگ وت ٲك مقصدے ، نہ کہ اے پہ دگہ مقصد ء دست گرگ ء ہاترء انت ۔ ہمے سوبء درپین مردم برابر انت۔

شق 04: بلوچ راجی جہد ٲك سیکولر جنزے ، ایشی مول ء مراد ایش انت کہ مذہب چہ ریاست ء سیاست ء جتا بہ بیت۔ ایشی ء بنیاد مذہب ء نظریانی لیکہاں چہ گیشتر دلیل ء گواچن ء سرء بہ بیت۔

شق 05: مذہبی آجوئی ، عقیدہ ء ہر ڈولین گپانی درشانگ بلوچستان ء مہلوک ء بندری حق انت ۔ اے بات ء ہر مردمے آزات انت کہ کجام ہم مذہب ء منوک بہ بیت یا دگہ غیر رواجی عقیدہ ء سٲک ء سرء کار بند بہ بیت ۔ بلے شرط ایش انت کہ اے وڑء آوتی مذہب ء عقیدہ ء دگہ کسے سرء پہ زور مہ مُشیت ء اے وڑء لے دگہ مردمانی جتاجتائین عقیدہ ء منوکانی آزاتی ء دیم ء اڑاند مہ بیت۔



شق 06: بلوچ جمہوری جہدِ مولِ مرادِ نپرِ وتِ واجہی ءِ آزاتی ءِ ہاترِ انت - اے جُنز اے راست ءِ گواچنیں گپّ ءِ منیت ءِ دلبدی دنت کہ بنیادم ءِ فکر ءِ لیکہ ءِ ہچ حد ءِ سیمسر نیست۔ اے ڈولیں تب بنیادمانی فطرتِ جوانی انت کہ آزاتیں فکر ءِ پدراشت ءِ پیش داریت۔ ما بنیادمانی اے ڈولیں تب ءِ لیکہاں جوان ءِ شاہگانیں چاگردے ءِ تہ ءِ رُوم زورگ ءِ دلبدی ءِ دئیں۔ ہیال ءِ لیکہ چہ بنیادم ءِ وجود ءِ جتا نہ بیت۔ هورك ءِ پوچیں بنیاد پرستی کہ بنی آدم ءِ ہیال ءِ لیکہاں گوں ظلم ءِ جور ءِ داریت، آ بنیادم ءِ فطرت ءِ بُنکی حقانی ہلاپ انت۔ پمشکاء بلوچ جمہوری جُنز آزاتیں ہیال ءِ لیکہ، ہیالانی پدراشت ءِ را اولیت دنت۔

شق 07: اے چہ بن ءِ بُندر ءِ بنیادم ءِ لیکہ ءِ فطرت انت کہ فکر ءِ ہیال سرپد ءِ پوہ بیگ، سوج ءِ شور ءِ اعتقاد اتانی تہ ءِ فرق بیت۔ اے رد ءِ فکری آزاتی ءِ فکری پدراشت ءِ پادمال کنگ بنیادم ءِ فطری حق ءِ انساپ ءِ ہلاپ انت۔

شق 08: مردین ءِ زالبولانی نیام ءِ برابری بلوچ جمہوری جہدِ بنکی راہ ءِ ربند انت۔ یک آزات ءِ جمہوری بلوچستان ءِ مردین ءِ زالبول برابری ءِ چارگ بنت ءِ قانون ءِ رد ءِ درہیں حق، دیمپانی کنگ ءِ آزاتی ءِ حق ہوار انت۔ اے برابری چاگرد ءِ درہیں تکانی تہ ءِ راجمانی، اقتصادی، وانگی، دود ءِ ربیدگی ءِ سیاسی حقانی تہ ءِ دیگ بنت۔

## دومی بہر

### جدوجہدِ ہوریں ور ءِ پیم

شق 09: بلوچ راجی جہدِ آزات ءِ جمہوری بلوچستان ءِ ہاتر ءِ کلاں ہوار کنگ انت۔ اے جہدِ پہ درائیں مہلوک ءِ انت کہ بلوچستان یا درملکان نندوک انت۔ اے جہدِ تہا آجو پسندیں مردین، جنین آدم ءِ زہگ بلے کہ جتائیں سیاسی لیکہ، ٹک یا کہول پشدرے، یا مذہبی سدکے دار انت، ہوار انت۔

شق 10: آجوئیءِ هاترءِ بلوچ جہد ، آجوئیءِ جہدانی دستورے - بلوچ آجوئیءِ اے دستور نہ ایوک ءِ بلوچ بلکیں ہر میان استمانی قومانی کمکءِ پہ آرات ءِ جمہوری بلوچستان ءِ قبول کنت۔ آجوئی جہد ءِ دروشمانی تہءِ آراتیں پارٹی سیاست ، تپاکیں گل ، ایسوسی ایشن چوشکہ واپاری گل ، رود رہبرانی گل ، زالبولانی گل ، نبشتہ کارانی گل ، وکیلانی گل ، تاکارانی گل ، دہکانانی گل ءِ دگہ ہوار انت - چریشی ءِ ابید اے جہد ءِ تہءِ پریشر گروپ ، بنیادمانی حقانی کارندہ ، چاگردزانت ، مصیبت آماچیں مردمانی ہاندان ، کوّاس ، ہستہی (جوہری) سلاہانی ہلاپءِ جہد کنوک ، جنگ دژمن ءِ شہری نافرمانی ءِ کوّاس ءِ وتی راجءِ پہازگ ءِ پھریزگ ہوار انت۔

شق 11: قوضہ گیریں استانءِ دروگیں پارلیمنٹ ءِ ہوار بوہگ اے منگ نامہ ءِ ہلاپ انت - سامراج ءِ رزاء گوں سامراجی ادارہانی تہءِ بہر زورگ ہمے آراتی گرگ ءِ جہد ءِ دیم ءِ اژاند جوڑ بنت۔ یک نپرے یاکہ سیاسی گلے کہ اے منگ نامہءِ منیبت آ پاکستان ءِ ایرانی پارلیمانی نظام ءِ بہر بیت نہ کنت۔

شق 12: آجوئیءِ جہد ءِ کُلیں وژ ءِ پیم میان استمانی قانون ءِ سیمسر ءِ بنیادمانی حقانی رو ءِ رہبندانی ردءِ بنت۔

## سیمی بہر

### سیاسی نظام ءِ قانونی جواز

شق 13: بلوچانی آجوئیءِ جہد ءِ مستریں مول ءِ مراد ایش انت کہ بلوچانی مقدر بلوچانی جند ءِ دستءِ دیگ بہ بیت۔

شق 14: سياسي رېښه ۽ هما قانون ۽ اخلاقي جواز که آ بلوچستان ۽ ته ۽ لس مهلوک ۽ آزات ۽ جمهوري گچين کارى ۽ رېشونى ۽ کنت بائد انت که تپاک راجانى گل (UNO) ۽ چمانى چيرء به بيت - ايشى ۽ چه ابید دگه آزاتين ادارباں چارء تپاس ۽ حق بيت ۽ آبانى چارء تپاس ۽ رد ۽ قومى ۽ میان استمانى هالرسان آزاتين وړء چارء بيچار به کن انت۔

شق 15: بلوچستان ۽ ته ۽ هچ ډولین سياسى رېښه جائز ۽ قانونى منگ نه بيت تنا وهدء که آ ناجائزين قوضه ۽ زورگپتى ۽ آجومه بيت۔ بلوچستان ۽ ته ۽ جهگير جمهوريت ( Representative Democracy) ۽ مردمانى وت واجهى جائزين رېښدانى رد ۽ بيت ۽ سياسى طاقت مردمانى بيت نه چوش که آيانى نامء دگه يکے کارمرز به کنت۔

شق 16: هما سياسى طاقت ۽ جوړشت که قوضه گيرين راجاں بکشاتگ آ بلوچستان ۽ مهلوک ۽ وت واجهى ۽ هلاپ انت۔ له دابين ظالمين سياسى رېښه چه آزاتى ۽ جمهوريت ۽ رد انت۔

شق 17: جمهوريت ۽ دو بهر کنگ ۽ جيړه ۽ گيش ۽ گيوار هما وهدء بوت کنت که وهدء چير دستين راج ۽ سرء ناجائزين زوراکى هلاس به بيت۔ جمهوريت، انصاف ۽ بنيادمانى حقانى قدرء قيمت ۽ نعره هُشکين پوچ بنت، تنا وهدء که بلوچستان کالونى جيوپوليټيکل سيمسره رېښدانى ته انت۔

شق 18: راجء ته ۽ هما وهدء شهري ۽ سياسى حق پُر معنا بنت که آئيارا ناجائزين ډولء قوضه کنگ مه بيت ۽ مهلوک جمهورى ۽ آزاتين سياسى رېښدانى واهگدار به بيت ۽ له رېښه په زور چه درى قومانى نيملكء مان لگوشگ مه بنت۔

شق 19: راجدپتری ناانصافی ، ظلم ءُ زوراکي سرجمين وڙءَ هلاس ڪنگ نه بنت - هچ وڙين حڪومتي نظام يه هما ڏرپين ناانصافياں هلاس ڪرت نه ڪنت كه يك راجءِ سرءُ گوستگ انت - بله آزاتي ، بنيادي حق ، چاگردي انصاف ، برابرين موه ديگ ءُ گزراني لائقى ءِ رپبنءِ سرءُ رڙڪين يك جمهورى ءُ سياسي نظامه هما نظام انت كه له بلوچستان ءِ تهءَ رواج ديگ بوت ڪنت -

## چارمى بهر

### پُرمعنائين جمهوريت ءُ ايمنى

شق 20: بامقصدين جمهوريت ءِ مازمانى ديگ ءِ يك المى ئين شرطه ايش انت كه جمهورى چاگرده اڏ ديگ به بيت - ايشيءَ تهءَ دومى چيزاں ابيد آزاتين هالرسان ءُ تاڪارى ، آزاتين ديوان ءُ گل ، اقتصاده برابريءَ موه ءُ موقع ، شريين وانگ ءُ زانگ ءُ باز گلى سياست انت - بامعنائين جمهوريت تنا وهدى روتگ جتنه ڪنت دانكه چاگردي ، دوده ربيدگى ، سياسى ، قانونى ، اخلاقى ، اقتصاده راجهءَ چپ ءُ چاگردي زوراکين طاقتانى دستءَ بيت - له چيزانى نه بوهگ ءِ سببءَ جمهوريت هُشڪين نام ءِ جمهوريت بيت ءُ له جمهوريت ءِ په ملٽرى ءِ زوردستى ءُ قوضه گيرىءَ چير ديگ ءِ هاترهءَ ڪارمرز ڪنگ بيت -

شق 21: چه زوراك ءُ زورگپتين استانءِ نيمگءَ بلوچ سياسى بنديگانى به شرطهءَ سلاه ءِ زوتان زوت چه زنداناں آجو ڪنگ -

شق 22: هواريں راجانى گل ، راجى ءُ ميان استمانى بنيادى حقانى گلانى نيمگءَ يك ڪميٽى به اڏ ديگ به بيت كه بلوچستان ءِ گارهءُ بيگواهيں مردمانى بابتءَ پٽ ءُ پول به ڪنت ءُ له وڙين ڏوداريں مردمان انصاف ءِ هاترهءَ ميان استمانى دادجاه ءِ ديمءَ پيش ڪنت -

شق 23: جنگ ۽ جيزباني گيشگيواري ڪنگ :

(ا) چوشڪه بلوچستان ۽ سرءِ غير قانوني قوضه ڪنگ بوتگ ، درپس قوضه گيرس طاقتاں بلوچستان ۽ چه بے شرطءِ در ڪپگي انت۔ اگاں اے وڙءِ ڪنگ نه بوت گڏا اے ميان استماني چاگرده قانوني ۽ اخلاقي ذمه واري بيت كه غير قانوني ٿين قوضه ۽ هلاس ڪنگ ۽ هاترءِ بلوچستان ۽ توك ۽ دزمانجني به ڪنت۔

(ب) قوضه گيرس طاقتاني در ڪپگ ۽ رند ميان استماني چاگرده لوٽيت كه آ سيمسراں رڪگ ۽ ، سياسي ۽ قانوني ادارباں اڏ ديگ ۽ هاترءِ بلوچستان ۽ مدد ۽ ڪمڪ ۽ به ڪنت۔

(ج) بلوچستان ۽ عبوري سرڪار 24 ماہاني تهءِ لس گچين ڪارياں اڏ دنت ۽ سياسي واڪ ۽ اختيار بلوچ قوم ۽ گچين بوتگين مردماني دستءِ ديگ بيت ۔

شق 24: زور گپتگيں بلوچستان ۽ ڪليس هندءِ دمگاں راجي ۽ ميان استماني رسانڪ ، بنيادمي حقاني گل ۽ ڪمڪ رسينوڪيں گلاں روگ ۽ رسگ ۽ موه ديگ به بيت ۔

شق 25: آجوئي ۽ هاترءِ گهگيرين جنزاني ۽ سلاه بندين اڙءِ جنجالاني ردهءِ " چارمي جنيواڪنونشن " ۽ قانون كه قوضه گيرس استان ۽ بابت ۽ انت ، سرجمين وڙءِ ڪار بند به بيت۔

## پنچمي بهر

### دستوري ، قانون ۽ انصاف

شق 26: عوامي جمهوري بلوچستان يڪ نوڪيں سيڪولر ۽ جمهوري آئين ۽ جوڙ ڪنت۔

شق 27: يك آزاتيس بلوچستان ۽ تهء زوراك ۽ زورانسرين سياسى رڀند ۽ درڀين وڙء ڏولان تڙى آهرچ نامے ۽ چه به بنت ، گون دلستكى ۽ پگين جزم ۽ اراده ۽ سرجمين وڙء ر ڊکنگ بنت۔

شق 28: بلوچستان ۽ سياسى رڀند شخصى آزاتى ، فڪر ۽ گشتانك ۽ آزاتى ۽ چهگير حكومت (Representative Government) ۽ آزاتيس عدالتى اصول ۽ رڀندانى رءء بيت ۔ اے رڀنداں جوان ۽ شريں ڏولے ۽ برجا دارگ بلوچستان ۽ آزاتيس رياست ۽ هوارين ۽ گهترين چهگيري ۽ چه رديں سياسى نظامان چه رگينيت ۔

شق 29: قانون ۽ چماں ڏرڀين مردم برابر انت ۽ اے بلوچستان ۽ دستور ۽ بنجاهى قانون بيت ۔ اے رڀند ۽ رءء كس ۽ اے حق ديگ نه بيت كه بيد قانون ۽ اجازت ۽ كسے ۽ كارانى تهء دزمانجنى به كنت ، يا كسے ۽ آجوئى ، رازدارى يا جائيداد ۽ مڏى سرء اُرش به كنت۔

شق 30: دادجاه ۽ آزات ۽ وت واجه نه بوهگ ۽ سوبء ۽ نپر ۽ آزاتى ، انصاف ، امن ۽ ايمنى برجا دارگ ، ديمپانى ، آزاتين وڙء ۽ هيالانى درشاني ۽ عدل ۽ انصاف بوت نه كنت ۔ جوانين عدل ۽ انصاف ۽ هاترء اے المى انت كه بلوچستان ۽ توكء دادجاه آزات به بنت ۔ عدل ۽ انصاف ۽ آزاتى ۽ چه نگهوانى ۽ همسنگين نظام ۽ ستك ۽ گون اڏ ديگ بوت كنت ۔ عدالت غنڏه گردى ، ظلم ۽ زوراكى ، رديں حكومتى رڀندء نا انصافياں ولگوج كنت ۽ قانون ۽ رڀندانى رءء آزاتى ۽ موه دنت۔

شق 31: بلوچستان ۽ تهء حق ۽ انصاف ۽ رگينگ ۽ هاترء دادجاه (دادگاه) ساپ ۽ سهرائين ۽ پچين وڙء ۽ كاركن انت۔

شق 32: عوامی جمہوری بلوچستان تہہ چہ درستان گیشتر بستار کرزیں کار ایش انت کہ انصاف ۽ مقدمہان ۽ بے شرطیں راہ ۽ رہبدانی رد ۽ رگینگ بہ بیت - ہر ہما مردم کہ آئی ۽ سر ۽ بے رہبند ۽ درقانونی کار ۽ ڈبہ جنگ بیت ، آئیارا آزات ۽ غیر جانبداریں کچہری بے ۽ دیم ۽ پیش کنگ ۽ موہ دیگ بیت - گمان ۽ قیاس ۽ رہبند سچہیں ڈوہ دارانی سر ۽ ایر کنگ بیت - درہیں ڈوہ داراں اے حق دیگ بیت کہ آ وتی کیس ۽ پہ چار ۽ تپاس ۽ ہاتر ۽ مستریں دادجاہ ۽ بیاریت -

شق 33: فطری انصاف بلوچستان ۽ انصاف ۽ رہبند ۽ بے ۽ بپد بیت - ایشی اولی رہبند ۽ رد ۽ کس وتی علت ۽ مقدمہانی قاضی بوت نہ کنت - شریں ۽ جوانیں فیصلہ ہما وھد ۽ بوت کنت کہ جج غیر جانبدار بہ بیت - انصاف ۽ دومی رہبند ایش بیت کہ ہر کس ۽ حق ہست انت کہ وتی دفاع ۽ بہ کنت ۽ اے ہاتر ۽ آئی ۽ گپاں گوش دارگ ہم بہ بیت - اگان ڈوہ دار ۽ وتی دفاع ۽ ہاتر ۽ گپ کنگ ۽ موہ دیگ مہ بیت گڈا اے فطری انصاف ۽ ہلاپ زانگ بیت -

شق 34: بلوچستان ۽ تمامیں مہلوک یک ڈولیں قانونی حق ۽ گوں رگینگ بنت - قانون درہیں مردمانی یک وڑ ۽ دیمپانی ۽ کنت - ہمہ مردمانی قانون ۽ رد ۽ آزاتی لگتمال کنگ بیتگ - قانون ۽ سیمسرانی تہ ۽ مردمانی پھریزگ ۽ رگینگ ۽ اے حق ہوار بنت:

(ا) وتی رگینگ -

(ب) استغاثہ یا ارش ۽ ہاتر ۽ سول ایکشن -

(ج) بے گناہ دزگیری یا ردیں رنگ ۽ قید ۽ بند کنگ ۽ ہلاپ ۽ کاروائی ۽ حق -

(د) اگان کسے دزگیر کنگ بیت آئیارا مانزمانی ۽ حق ۽ آئیارا دادجاہ ۽ دیم ۽ پیش بوھگ ۽ حق -

شق 35: زندگ بوھگ ۽ حق ہر مردم ۽ بنیادی ۽ بنکی حق انت ۽ کسے ۽ را ایشی ۽ پچ گرگ ۽ حق نیست انت - مردمان پاھو ۽ لوپ ۽ درنجگ یا پاھو دیگ ، جنگ ۽ روماشگ یا ہر وڑیں غیر انسانی عمل (کنش بے) کہ آ بنیادمان ۽ تاوان بہ دنت ، انسانیت ۽ بلوچ اخلاق دود ۽ شرب ۽ ہلاپ انت - عوامی جمہوری بلوچستان اے ڈولیں بنیادم ڈژمنیں کار ۽ کارپدانی سر ۽ سرجمیں ۽ پڈرائیں پابندی جنت -

## ششمی بہر

### بروہری ء موہ ء فرق ء تپاوت ء ہلاپ

شق 36: آزات ء جموری بلوچستان کرپشن ء ولگوج کنگ ء ہاتر ء مہکمیں گامگیچ زوریت ء ایشی ء ہرچ وڑ ء چہ روتگان سندگ ء ہلاس کنگ ء جہد ء کنت۔

شق 37: ریاست ء کاران گون ذمہ واری ء دیم ء برگ ء ہاتر ء ادارہانی شرّ ، زبر ء جوابدہیں نظام ء اڈ دیگ لوٹیت۔ اے مول ء مراد ء سرجم کنگ ء ہاتر ء راجی ء ہندی حکومت میرٹ ء بنیاد ء مردمان پہ سول نوکری ء گچین کن انت۔ ہمے رد ء سول نوکراں وتارا چہ سیاست ء دور بوہگ ء یک کر دارگ لوٹیت۔ ہمے پیم ء ہمک گچین بوتگیں حکومت ء گون پہ شری ء کار کت کن انت۔

شق 38: آجو ء آزاتیں بلوچستان جنین آدم ء مردین آدم ء نیام ء فرق ء تپاوت، آئی پشدر، عقیدہ ، عمر ء نسلی تپاوت ء ہلاپ ء جنگ ء پلہ مرزی ء کنت۔ آزاتیں بلوچستان ء تہ ء کُلین نسلی ء مذہبی کسانیں ٹولیاں چو ایدگہ مردمانی ڈول ء برابری ء یک حساب ء حق دیگ بیت ء آیاں وتی مذہب ء زبان ء دودانی پہازگ ء پہریزگ ء ہم برابرین حق دیگ بیت۔

شق 39: آزات ء آجوتیں بلوچستان برابری ء موہ ء موقعانی رہبندانی رد ء کار کنت۔ بزاں ہرکس ء وانگ ء زانگ ء دزرسی ، جان سلامتی ء قانونی دیمپانی ء حق دیگ بیت۔ ہرکس ء بروہری ء موہ ء موقع یک پہک ء پلگار، ساپ ء اوشیش ء شرین وڑ ء دیگ بیت۔ اے موہ ء موقع ہمک مردم ء میرٹ ء قابلیت (کرزشت) ء بنیاد ء دیگ بنت۔ سیادی ، رشتہ داری ء ہزم گری ء بنیاد ء کس موہ دیگ نہ بیت۔



شق 40: بلوچستان ۽ استان وانگ ۽ زانگ ۽ سرلز ۽ بزاں لڙ ۽ اولی کارانی ته ۽ لیکیت۔ تان شانزده سال ۽ وانگ ۽ زانگ مپت ۽ المی بیت۔ بلوچستان ۽ حکومت له کار ۽ شر ۽ گهتر کنگ ۽ هاتر ۽ ترندیں گامگیچ چست کنت که وانگ ۽ زانگ ۽ پرمقصد ۽ مولین نظام په درپیں زبگانی هاتر ۽ انت ۽ همک تک ۽ چه سیادی داروکیں مردمانی دسر ۽ بیت۔ چکانی جسمانی ۽ ذہنی بودناکی ۽ دیم ۽ برگ ۽ هاتر ۽ آهاں همک وڙیں موہ دیگ بیت

## هپتمی بهر

## آجوئی ۽ پد

شق 41: جمهوری بلوچستان لس مهلوکی، شاهگان ۽ جمهوری چاگرد ۽ رہبندانی رد ۽ بیت، که ایشی ۽ رہبندانی رد ۽ کلیں مهلوک قانون ۽ ساہگ ۽ چیر ۽ برابری ۽ بنیاد ۽ چارگ بنت۔

شق 42: بلوچستان ۽ استان ۽ بن هشت بنیادمانی حق، آزاتی، جمهوریت ۽ قانون ۽ بنیادانی سر ۽ ایر کنگ بیت۔ له بن هشت ۽ بنیاد ۽ مول ۽ مراد جمهوری ۽ شخصی آجوئی ۽ رگینگ انت که ایشانی ته ۽ آزات ۽ باز گلی گچینکاری، زہرسانی ۽ حق، گپ ۽ گشتانک حق، هالرسانی ۽ آزاتی که له هواریں قومانی گل ۽ جهان ۽ انسانی حقانی منگ نامہ (Universal Declaration of Human Rights)، شہری ۽ سیاسی حقانی میان استمانی منگ نامہ (International Covenant on Civil and Political Rights) ۽ رد ۽ بنت۔

شق 43: بید ۽ پھک ۽ سپائیں گچینکاری ۽ بلوچستان ۽ هچ حکومت ۽ را جائز ۽ جمهوری منگ نہ بیت۔ هر وڙیں سیاسی نظام ۽ مستریں واک ۽ اختیار بلوچستان ۽ لس مهلوک ۽ دست ۽ بیت۔ ایوک ۽ چیریں ووٹ دیوک جائزیں سیاسی وت واجہی ۽ فیصلہ کنت۔

شق 44: آجوءُ آزاتين بلوچستانِ مولُ مراد ايش انت كه آئي همك كار دستوريُ پارليماني سياسي رهبندانى رده بنت۔ هنجين سياسي رهبندے كه آ آجويين قانون ۽ چير دستى ۽ گون آزاتين سياسي گلان كار كنت ، ساپ ۽ آزاتين گچين كارى رهبندانى رده بيت كه آئي تهء يك مردمے يك ووٹے دنت۔

شق 45: بلوچستان ۽ مزين ديوان (The Balochistan National Assembly) بلوچ راج ۽ مسترين جمهورى پدراشتت (اظهار) ۽ درء وسيله بيت۔ مزين ديوان ۽ باسك پھك ۽ پلگار ، آزات ۽ اوشيشين گچين كارى ۽ رده گچين كنگ بنت۔ بلوچستان مزين ديوان بلوچستان ۽ مردين آدم ۽ زالبولانى نمائنده ديوان بيت۔

شق 46 : بلوچستان ۽ مزين ديوان راستى ، داد (انصاف) ، عزت ۽ شرپ ۽ اوست ۽ سرزشته بيت۔ لے بلوچستان ۽ مزن ۽ مسترين اداره انت كه بلوچستان ۽ مھلوك ۽ جمهورى حقانى رگينگ ۽ دلبدى ۽ دنت۔ لے اداره همك تھر ۽ زوراكين سياسي رهبندانى ديمء چو كلات ۽ ديمپان بيت۔

شق 47: ايگزيكٽيو ، سروزير ، كابينه ۽ وزير گون سول نوكران چه رياست بلوچستان ۽ نيمگء كاركن انت۔ لے درپين باسك وتى كرتگين كارانى رده بلوچستان ۽ مزن ديوان ۽ گڈسره بلوچستان ۽ لس مھلوك ۽ ديمء جوابديوك بنت۔

شق 48: يك سوڀمنديں جمهورى سياسى نظام ۽ چيردستى ۽ يك حكومت ۽ چه دومى نوك گچين بوتگين حكومت ۽ دست ۽ واك ۽ اختياراں ديگ ۽ هاتر ۽ شر ۽ مهكمين رڀند ۽ دركار بيت۔ هما رڀند كه بلوچستان ۽ ته ۽ چه يك حكومت ۽ دومى حكومت ۽ دست ۽ واك ۽ اختياراں دنت ، له وڙ ۽ انت:  
(ا) هما سياسى گل ۽ باسك كه بلوچستان ۽ مزنين ديوان ۽ ته ۽ گيشتر بنت ، آ حكومت ۽ جوڙ كنت ۔

(ب) گچين بوتگين مزنين ديوان ۽ وتى آئينى وهده ۽ پاس ۽ سرجم بوهگ ۽ چه پيش هر وڙ ۽ هلاس كنگ عبورى آئين ۽ رده ۽ دركانود بيت ، بيد ۽ چه ايشى ۽ كه آنى ۳ / ۲ گچينين باسكاں مسترين ديوان ۽ هلاس كنگ به لوڻيت ۔

(ج) مزنين ديوان آئينى وهده ۽ پاس ۽ سرجم كنگ ۽ رند واتر گچين كارى كنگ ۽ هاتر ۽ ملك ۽ سرك ۽ نيمگ ۽ چه هلاس كنگ بيت ۔ له شق ۽ كلين بهر بلوچستان ۽ عبورى (نا سرجمين) دستور ۽ تها سرپد كنگ بنت ۔

شق 49: بلوچستان ۽ راجى فوج (بلوچستان نيشنل آرمى) سرمچارانى جتاجتائين سلاه بندين گلاں چه جوڙ كنگ بيت ۔ بلوچستان ۽ راجى فوج گچينى سول سياسى واك ۽ چير دستى ۽ استان ۽ جزه بيت۔ بلوچستان ۽ راجى فوج ۽ كار ۽ سندو بلوچستان ۽ مزنين ديوان ، بلوچستان ۽ دستور ۽ ميان استمانى رڀندانى رده ۽ گيشينگ بيت ۔ راجى فوج رياست بلوچستان ، دادجاه ، سول سوسائتى ۽ رسانك ۽ هورتين چاره ۽ بيچاره رند آياں جوابديوك بيت۔ راجى فوج ۽ مسترين ۽ مهمين كار بلوچستان ۽ سيمسرانى (مرزانى) ديمپانى ۽ حفاظت كنگ بيت۔ بلوچستان ۽ سلاه بندين فوج (تيوگين فورسنز) ۽ كلين باسكاں سياست ، كمرشل ۽ ايدگه نوكرىانى سره تان هما وهده بندش جنگ بيت تنا وهده كه آ فوج يا ايدگه فورسانى ته ۽ نوكرى كنگ ۽ انت۔

شق 50: به كاگدى سلاه دارگ ۽ هرچ وڙين سلاه بندين لشكر دارگ غيركانودى بيت۔

شق 51: بلوچستان ۽ سر۽ ناجائز۽ زورگپتگين ڏني طاقتاني سبب ۽ بلوچستان جتا جتائين چاگرد،  
 ڪرپشن۽ ناجائز ڪارمز بووڪين نشه، مذھبي بنياد پرستي، بے اوپاري، ڏکال، نادراھي ۽ نه  
 ڪٽوڪين ويلاني آماچ بوتگ۔ اے پرشتگ ٿين چاگرد۽ را سائگ ۽ پھريزگ ۽ ڏک ۽ ويلاني ولگوج ڪنگ ۽  
 هاتر۽ بلوچستان ۽ عبوري (ناسرجمين) حڪومت ڪميٽي اڏ دنت، اے ڪميٽياني ڪار بلوچاني سر۽  
 بوتگين ڏک ۽ ويل، جنگ۽ جيڙه، معاشي ۽ چاگردى نابرابري ۽ بابت ۽ چارگ ۽ تپاسگ بيت۔ اے ڪميٽي  
 جتائين چاگردى ٿولياني ته۽ آزاتين دروشم۽ ۽ ڪار ڪن انت ۽ آياني معاشي گهٽري ۽ چاگردى سيادي ۽  
 پراه ترڪن انت۔ چاگرد۽ سرجميين ٿوليان۽ هوار گيجگ ۽ هما وڙا جھد ڪنگ بيت ڪه بلوچ چاگرد۽  
 گهٽري ۽ هاتر۽ ڪار به ڪن انت۔

### هشتمى بهر

## آزات بلوچستان ۽ رياست

شق 52: بهر۽ بانڪين بلوچستان برطانيه سلطنت ۽ يله داتگين مڏي انت۔ بلوچ جھد آجوئي ۽ مول ۽  
 مراد بهر۽ بانڪين بلوچستان ۽ پد۽ يڪجاه ڪنگ ۽ ڪ سرجميين آجو۽ بلوچ اُلسي اُستمان۽ ۽ منائينگ  
 انت۔

شق 53: بلوچستان ۽ استان ۽ بندري فرض ۽ ڪاراني ته۽ بلوچستان ۽ را چه ڏني اُروش ڪاراں  
 رگينگ، بلوچستان ۽ ته۽ امن ۽ ايمنى ۽ برجدارگ، داد(انصاف) ديگ، لس مهلوڪ ۽ گهبودي ۽ هاتر۽  
 ڪار ڪنگ ۽ گون درى ملڪاں رشتهاں شر۽ گيگ ڪنگ هوار انت۔

شق 54: اے وھدء بلوچستان ۽ تھء قابل عمل ۽ قابل کارین چاگردء ۽ اقتصادی انفراسٹرکچرے نیست انت ، بلوچستان ۽ تھء نزورین انفراسٹرکچرے سبب دہکانی غیر قانونی قوضہ ، پھ کاروبارے زر نہ جنگ ۽ بلوچستان ۽ لٹ ۽ پُل انت ۔ بلوچستان ۽ حکومت ۽ مسترین ذمہ واریاں چھ یکے لے بیت کہ آ پھ چاگرد ی ردء گھترن نظام ۽ جوڑ کنگ ۽ ہاترے پیش بندی بہ کنت ۽ آئی ۽ اڈ بہ دنت ۽ ہمیشرا دیمروی بہ دنت ۔ بلوچستان ۽ حکومت ۽ باید بیت کہ آ کار آمدین انفراسٹرکچرے اڈ بہ دنت ۽ آئی برجم بہ داریت ۔ لے انفراسٹرکچرے مسترین بہرانی تھء رسانک ، روآء مالانی امبار ، نپت ۽ توانی پیداک کنگ ، نپت جوڑ کنگ ۽ گرڈ ، ساپین آپ ۽ صفائی ۽ آسراتیانی رسینگ ہوار انت ۔ دومی کارانی تھء سائنس ۽ ٹیکنالوجی ، چاگردی ، دودء ربیدگ ۽ قانونی ادارہانی سرء دائم زر ہرچ کنگ ۽ لے ادارہاں دیمروی دیگ ۔ بُندی ۽ بنیادی کار اقتصادی دیمروی ۽ برجا دارگ انت ۽ پھ اقتصاد ۽ یک جوانین چاگردے پیداک کنگ انت ۽ لے ڈولین گامگیچ ہر پیمین اقتصادی وسائلان ۽ دیمروی دیگ ۽ دلہڈی دینت ۔ بلوچستان ۽ تھء یک سوب مندین ۽ شریں اقتصادی ۽ چاگردے ۽ گڈسری دارء مدار ، آئی اقتصادی ۽ چاگردی نظام ۽ جوانین میان جین ۽ سرء انت ۔

شق 55: بلوچستان ۽ تمامین مردماں موہ دیگ بیت کہ بلوچستان ۽ تھء ہر جاگہ سفر بہ کن انت ، ہر جاگہ ۽ کہ آیانی دل لوٹیت کارء روزگار بہ کن انت ۔ ہچ مردمء را سفر کنگ ، وتی دل ۽ تبء پیشہ ۽ گچین کنگ ، یا کار جاہ ۽ گچین کنگ ۽ بابت ۽ کڈن کنگ نہ بیت ۔ ہر دمء را آئی ۽ پیشہ ۽ مطابق ۽ حق دیگ بیت ۔

شق 56: بلوچستان ۽ تھء تیوگیں قدرتی وسائل بلوچستان ۽ لس مہلوک ٹیگ انت ۔ لے راجی وسائل ریاست بلوچستان ۽ چیردستی ۽ گرء دار کنگ ۽ ردء بند دیگ بنت ۔ لے وسائل بلوچستان ۽ تھء جاہ منندین مہلوک ۽ گہبودی ۽ ہاترے کارمرز کنگ بنت ۔ دگہ ہچ ملک ۽ راج ۽ را اجازت نہ انت کہ آ بلوچستان ۽ راجی وسائل وتی نپ ۽ فائدگ ۽ ہاترے کارمرز یا لٹ ۽ پُل بہ کنت ۔

شق 57: بلوچستان ۽ ایدگہ ملکانی نیامء بلوچستان ۽ قدرتی وسائلانی بابت ۽ ہرچی کہ کاروبارے کنگ بیت آیانی قیمت دمگی ۽ میان استمانی نہادی ۽ حسابء ایر کنگ بیت ۔

شق 58: بلوچستان ۽ حڪومت ذمہ دارانت کہ آيك جُونانين سوشل سيڪورٽي رهنده گهڻوڊي رياست ۽ رهنده ۽ پڄار ۽ به ڪنائينيت ۽ اے گهڻوڊي رهنده ته ۽ راجي جان دراہي ڪار ، گهڻوڊي ڪار ، نادرهه ۽ به روزگاري ۽ بابت ۽ ڪمڪ رسينگ هوار انت .

شق 59: بلوچستان ۽ آزات ۽ جمهوري رياست ذمہ دارانت کہ آبلوچستان ۽ ته ۽ هر ٽولين نزورين ۽ ڪم نمائندگين ٽوليانى پهريز ۽ به ڪن انت . اے ٽوليانى ته ۽ ڪسانين زهگ ، پيرين مردم ۽ معذور هوار انت . رياست بلوچستان ذمہ دار انت کہ آ اے چاگردي ٽوليانى اقتصادي ۽ سياسي حفاظت ۽ به ڪنت تانکه آ وتي چاگردي ، اقتصادي ، سياسي گامگيج ۽ ديم ۽ برت به ڪن انت ۽ چو ايدگه مردمانى ٽول ۽ وتي برابري ۽ حقا وش ڪارمرز ڪرت به ڪن انت .

شق 60: حڪومت بلوچستان ۽ ذمہ واري انت کہ تمامين مهلوك ۽ راشريين ڪساسه ۽ زبرين اُلسي سامان به رسينيت ۽ اُلسي سامانانى رسينگ پچين ۽ پلگارين وڙه ۽ ڪنگ به بيت . اے ٽولين سامانانى زڙه فنڊ ردين ۽ هرابين وڙه ڪارمرز ڪنگ ۽ پد حڪومت بلوچستان لس مهلوك ۽ ديم ۽ جواب ديوك بيت .

شق 61: آزات بلوچستان ۽ رياست ذمہ وار بيت کہ آيك آجوه آزاتين انصاف (داد) ۽ عدالت (دادجاه) (يے اڏ بدنٽ ۽ ڪجام هم ٽڪ ۽ چه بلوچستان ۽ مهلوك ۽ سره جرم بيتگ آيانى پٽ ۽ پول ۽ به ڪنت . هما مردم کہ آيانى سره جرم ثابت بيت آيان ۽ سزا ديگ به بيت ۽ هما مردم کہ آ ظلم ۽ زوراکيانى آماچ بوتگ انت ، آيان ۽ تاوان ديگ به بيت .

شق 62: آزات بلوچستان ۽ رياست چه هما زوراکين ۽ قوضه گيرين استانان چه تاوان ۽ لوٽ ۽ ڪنت کہ آيان بلوچستان ۽ قدرتي وسائلان ۽ لٽ ۽ پُل ڪرتگ ۽ بُرتگ انت .

شق 63: آزات ءِ جمہوری بلوچستان گون ذمہ دارین ربندانی ردءِ راجی ، دمگی ءِ دنیا ءِ امن ءِ ایمنی ءِ اقتصادی و شحالی ءِ ہاترءِ کار کنت۔ اے امن ءِ ایمنی ءِ برجا دارگءِ ہاترءِ انسانی حقانی میان استمانی گل ءِ کارگلانی ہم کوپگی ءِ کار کنت۔ بلوچستان میان استمانی قانون ءِ ربندان ءِ دل ءِ ستک منیت ءِ گون ہمساهگان امن ءِ ایمنی ءِ نندگ ءِ دلبدی ءِ دنت۔ بلوچستان وتی ہمساهگانی حقانی عزت ءِ شرب ءِ داریت ءِ گون آییاں اقتصادی و شحالی ءِ یک دومی ءِ گون نپ ءِ فائدگ ءِ گیش کنگ ءِ ہاترءِ ہمکاری کنت۔

شق 64: بلوچستان ءِ استان یک فنڈے پہ ہما کہولانی ہاترءِ اڈ دنت کہ آیانی مردماں پہ ماتیں گلزمین ءِ ہاترءِ وتی جان ندر کرتگ انت۔

نہمی بہر

چاگرد، اقتصاد ءِ کر ءِ گور

شق 65: بلوچانی زبان، بلوچی ءِ براہوئی ہر دو بلوچستان ءِ راجی (قومی) زبان بنت۔ انگریزی زبان سرکار ءِ دومی ءِ میان استمانی در ءِ وسیلہ ءِ زبان بیت۔

شق 66: بلوچستان ہواریں اقتصاد ءِ واہند بیت ، کہ آئی ءِ تہ ءِ وتی جندءِ ، سرکاری ءِ رزاکاریں تک (سیکٹر) ءِ اقتصاد زمین ءِ قانون ءِ ربندانی ردءِ بلوچستان ءِ لس مہلوک ءِ رانپ رسینیت۔

شق 67: ”چکیں بلوچانی“ بلوچ آجوئی جہد ءِ راجی سوت انت بلے وت واجہ ءِ آزاتیں بلوچستان ءِ راجی سوت ”بلوچستان ءِ مزین دیوان“ اولی دیوان یا بلوچستان ءِ ناسرجمیں سرکار ءِ گچین کنگ ءِ منگ بیت۔

شق 68: بلوچ آجوئی جہدِ بیرک کہ بازیں سیاسی گلاں زُرتگ ءُ منّ اتگ ، آئی ءُ سئے بہر انت ۔  
 آزمان رنگیں جمک ءُ نشان ءُ تہء استار ءُ نشانے ءُ دو برابریں ڈراجیں پٹی انت ۔ بُرزی پٹی ءُ رنگ سُہر  
 انت ءُ جہلی پٹی ءُ رنگ سبز انت ۔ آزات ءُ آجوئیں بلوچستان ءُ بیرک ءُ منگ ءُ منظوری بلوچستان ءُ اولی  
 مزین دیوان (قومی اسمبلی) ءُ دیوان ءُ دیگ بیت ۔

شق 69: آجوئے آزاتیں بلوچستان ءُ حقیں راجدپتری ، زمینی ءُ سیاسی سیمسران ءُ ہما دروشم ءُ دوہر  
 گیشینگ بیت کہ میر نصیر خان نوری ءُ دور ءُ بلوچ وت واجہیں سرزمین ءُ سیمسر گیشینگ بوتگ  
 انت ۔

شق 70: بلوچ آجوئی جہد ءُ دوہر آجوئی گرگ ءُ ہاتر ءُ شہید بوتگیں مردمانی یات ءُ راجی روچ  
 13 نومبر ایر کنگ بیت ۔ ہمے روچ ءُ 1839 ءُ میر محراب خان گوں وتی کنگریں سپاہیاں برطانیہ ءُ  
 زوراکیں راج ءُ اُرش ءُ چہ بلوچستان ءُ رکینگ ءُ ہاتر ءُ جانان ءُ ندر کرت ۔

شق 71: ہچ چاگردے انسانی ءُ دودمانی رہبندانی رد ءُ دیم ءُ شت کرت نہ کنت تنا وھدی کہ آچاگرد ءُ  
 تہء تیوگیں ساھدارانی حقان ءُ شرپ نہ دنت ءُ آیانی سرء دلگوشی نہ دنت ۔ آجوئے آزاتیں بلوچستان ءُ  
 تہء بلوچستان ءُ حکومت ساھدارانی حقانی رکینگ ءُ جہد ءُ کنت ءُ میان استمانی عہد ءُ پیمانانی رد ءُ  
 ساھدارانی حقانی رکینگ ءُ دلبدی ءُ کنت ۔

شق 72: بید گلزمین ءُ سرڈگار ءُ بنیادم ءُ دودمان ءُ وجود ممکن نہ انت ۔ بلوچستان ءُ لس مہلوك ءُ  
 ریاست فطری چاگردے را رکینگ ، شرپ دیگ ءُ ہیالداری کنگ ءُ سرجمیں جہد ءُ کنت ۔



شق 73: دوبر آجوئی گرگء پد بلوچستان ء تهء نیوکلیائی چست ء ایرانی ولگوج کنگء هاترء سرجم ء برجمیں گامگیچ زورگ بیت۔ بلوچستان ء تهء بلوچ مہلوک ء رضا مندی ء جست ء پُرس ء بغیر نیوکلیائی ٹیسٹ کنگ بوتگ انت۔ اے نیوکلیائی ٹیسٹ 28 مئی 1998 ء بلوچستان ء ہند ء دمگ ”راسکو“ ضلع چاغی ء پاکستان ء کرتگ انت۔ ہواریں قومانی گل ء گوں دسبندی کنگ بیت کہ آ بلوچستان ء مہلوک ء سرء نیوکلیائی ٹسٹانی کپتگیں اثرء آزاتیں رہندے ء ردء پٹ ء پول کنگ بہ بیت کہ اے ہند ء دمگ ء لس مہلوک ء چاگرد ء سرء اے ریڈیائی زہرائی چنکس ساں اثر دور داتگ۔ اے اثرانی نقصان ہم دیم ء آرگ بہ بنت۔ ہما ریاست کہ بلوچ مہلوک ء ہلاپ ء اے جرم ء ذمہ دارانت آئیارا میان استمانی انصاف ء رہندانی ردء جواب دیگ لوٹیت۔ ہر مردمے کہ اے ڈولیں آفت ء مصیبتانی آماچ بوتگ آیان ء میاریگیں استان مُڑ بہ دنت۔

شق 74: پریشر ٹولی آزاتیں بلوچستان ء المی این بہر بنت۔ ہمے پریشر گروپ ء را جوانیں بدلی ء آرگ ء ہاترء قانونی ء ہژدری واچ ڈاگ ء ردء منگ بیت۔ آجو ء جمہوری بلوچستان باز تہری ء رہندان ء منوک بیت۔

شق 75: ہچ چاگردے یا قومے بید چہ وتی جفاکش ء ذمہ داریں مردماں زندگ ء رُوم زرت نہ کنت۔ آزات ء آجوئیں بلوچستان ء چیردستی ء کار ء کنند ء ”اخلاقیات“ ء را بلوچ دود ء رہیدگ ء چاگردی رہند ء مستریں دستور منگ بیت۔ ہمے رہند تمامیں اقتصاد ء پہناتانی سروکی ء رہدبری ء کنت۔

دہمی بہر

## ناسرجمیں دستور

شق 76: اے رہبندِ دیمہ آئیگ ءُ سوب مندی ءُ پد زانتکار ءُ کواسانی یک کمیٹی یے اڈ دیگ بیت کہ بلوچستان ءُ دستور ءُ رد ءُ بند بہ دینت ۔ اے دستور ءُ تہ ءُ بنیادمانی بنیادی ءُ بُندی حق ءُ بلوچ مہلوک ءُ ذمہ واری ہوار بنت ، ہنچوش کہ پیسرا اے چارٹر ءُ تہ ءُ بیان کنگ بوتگ انت ۔ ناسرجمیں دستور ءُ دیمرویں بُن بہر پہ یک نوکیں جموری استان ءُ ، بلوچستان ءُ یکتائیں راجدپتر، دود ءُ ربیدگ، جاور ءُ لوٹاں ہوار کنت ۔

شق 77: اے ناسرجمیں دستور بلوچستان ءُ مزیں دیوان ءُ دیمہ پہ مئینگ ءُ ہاتر ءُ ایر کنگ بیت ۔

زانت دربرگ ءُ سرپدی ، گران تبی ءُ برداشت مئے دگ ءُ رژن انت ۔ ہمے سوب ءُ اے دستاویز زانت ءُ گڈی ءُ آسری دستاویز نہ انت ءُ نئیکہ اے دستاویز پہ ہمک وھد ءُ زمانگ ءُ عالمی پنت ءُ نسخہ یے ۔ اے دستاویز ایوک ءُ پہ بلوچ مردماں رہشونی ءُ رہدبری یے کہ بلوچ وتی جمہوری حق، وت واجہی ءُ آجوئی ءُ واتر بہ گران انت ۔

Not Final version